

1 Neformální úvod

V čem spočívá matematické poznání?

Příklady. 1. *Není-li n dělitelné třemi, potom existuje k , že platí $n = 3k + 1$, nebo $n = 3k + 2$.*

2. *Je-li n^2 dělitelné třemi, potom je n dělitelné třemi.*

3. *$\sqrt{3}$ není racionální*

Výrok bude pro nás každé vyjádření, o kterém lze jednoznačně říci, že je buď pravda, nebo nepravda. To že je výrok pravda budeme často zkráceně označovat číslicí 1 a to, že je nepravda, číslicí 0.

Vyjádřeno podrobněji, musí tedy výroky splňovat následující dvě pravidla (zákony):

- výrok nemůže být zároveň pravda i nepravda (zákon sporu),
- výrok nemůže nabývat jiné hodnoty, než je pravda nebo nepravda (zákon vyloučeného třetího).

Z výroků můžeme vytvářet výroky nové pomocí logických spojek (operací) $\neg$ (negace, opak), $\wedge$ (konjunkce, logické a), $\vee$ (disjunkce, logické nebo), $\implies$ (implikace), $\iff$ (ekvivalence). Tyto spojky jsou zadány (definovány) pravdivostními tabulkami:

A	B	$\neg A$	$A \wedge B$	$A \vee B$	$A \implies B$	$A \iff B$
1	1	0	1	1	1	1
1	0	0	0	1	0	0
0	1	1	0	1	1	0
0	0	1	0	0	1	1

Na procvičení: ve skutečnosti si vystačíme jen se spojkami $\neg$ a $\implies$, $A \vee B$ můžeme vyjádřit jako $(\neg A) \implies B$, $A \wedge B$ jako $\neg(A \implies (\neg B))$ a s její pomocí pak $A \iff B$ jako $(A \implies B) \wedge (B \implies A)$.

Příklady. *Podívejme se ještě na následující výroky (a jejich pravděpodobnostní tabulky):*

A	B	$\neg A$	$\neg B$	$(\neg B) \implies (\neg A)$	$A \wedge (\neg B)$	$\neg(A \wedge (\neg B))$
1	1	0	0	1	0	1
1	0	0	1	0	1	0
0	1	1	0	1	0	1
0	0	1	1	1	0	1

Hodnoty v pátém a sedmém sloupci se nápadně podobají hodnotám pro $A \implies B$. Jde o alternativní vyjádření implikace, které označujeme jako nepřímý důkaz (pátý sloupec) a důkaz sporem (sedmý sloupec).